

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 832
van **JOHAN DANEN**
datum: 16 juni 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Asbestverontreiniging - Aanpassing van de codes van goede praktijk

Sinds 23 februari 2017 zijn de nieuwe standaardprocedures en richtlijnen in het kader van het bodemdecreet van kracht. Op 28 februari 2017 werden ook de codes van goede praktijk voor een oriënterend (OBO) en beschrijvend bodemonderzoek (BBO) en de risicoanalyse (RA) voor asbestonderzoek gewijzigd.

Twee wijzigingen in deze aanpassingen van de codes van goede praktijk, kunnen een belangrijk verschil maken naar het eindresultaat en de inschatting van het acuut en potentieel humaan risico: de aanpassing van de zeefgrootte en de uitzonderingsmaatregel voor asbestconcentraties tot 1.000 mg/kg droge stof.

1. Bij de behandeling van een sleuf(gat)monster, werd voor 28/02/2017 dit monster over een zeef van 16 mm gescheiden in een grove fractie (> 16 mm) en een fijne fractie (< 16 mm). Alle asbestverdachte stukken uit de grove fractie werden dan individueel onderzocht in het labo op de aanwezigheid van asbest. De nieuwe codes van goede praktijk bepalen nu dat het monster moet gescheiden worden over een zeef van 20 mm. Dit heeft 2 belangrijk gevolgen:

- ☐ Het aantal asbestverdachte stukken in het monster dat nog individueel onderzocht wordt in het labo, zal significant dalen omdat de fractie tussen 16 en 20 mm eveneens tot de fijne fractie zal behoren.
- ☐ De vaststelling van asbest in de fijne fractie zal niet significant toenemen, aangezien het proces van staalvoorbereiding ervoor zorgt dat de 'vindkans' van asbest in de fijne fractie niet in dezelfde mate toeneemt als de 'vindkans' bij de individueel onderzochte asbestverdachte stukken in het monster (groe stukken worden voor 100% onderzocht, voor de fijne fractie treedt er een verdunningseffect op).

Deze twee gevolgen zullen resulteren in het vaststellen van een lagere concentratie asbest, waardoor de norm minder vlug wordt overschreden.

- a) Waarom werd de grootte van de zeefgaten aangepast van 16 mm naar 20 mm?
- b) Met hoeveel procent zal de grove fractie dalen (aantal stukjes) en wat betekent dit voor het overschrijden van de norm? Is dit een versoepeling van de norm?

- c) Het aantal asbesthoudende deeltjes in de fijne fractie zal wel toenemen maar door de volumereducering in de staalvoorbereiding, zal het effect van potentieel meer asbesthoudende materialen in deze fractie niet in dezelfde mate toenemen, als de afname in de grove fractie. M.a.w. het aandeel dat voor 100% werd onderzocht zal sterker dalen dan de potentiële verhoging in het labostaal.
- i. Met hoeveel procent zal de concentratie aan asbesthoudend materiaal toenemen in de fijne fractie?
- ii. Hoe verhoudt de potentiële afname aan asbesthoudend materiaal in de grove fractie zich tot de stijging aan asbesthoudend materiaal in het gereduceerd volume van de fijne fractie?
- d) Resulteert deze nieuwe code van goede praktijk in een vastgestelde lagere concentratie aan asbesthoudende materiaal in het staal in vergelijking met de vorige methode (16 mm)?
2. Wanneer de concentratie aan asbesthoudende materialen 1.000 mg/kg ds of meer bedraagt in een risicoground, wordt er in de risicoanalyse geconcludeerd dat er geen actueel humaan risico aanwezig is, op voorwaarde dat deze laag zich dieper dan een halve meter onder het maaiveld bevindt. Bij concentraties tot 1000 mg/kg ds, is er in zulke gevallen zelfs geen sprake van een ernstige bodemverontreiniging (EB). Boven 1000 mg/kg ds is er wel sprake van een ernstige bodemverontreiniging. In beide gevallen wordt er enkel een gebruiksadvies gegeven.
- a) Worden deze gronden (> 1.000 mg/kg ds asbest) opgenomen in de databank van verontreinigde gronden? En wat met de gronden met een lichtere vervuiling (< 1.000 mg/kg ds)?
- b) Er wordt 'gebruiksadvies' gegeven voor het gebruik van deze verontreinigde gronden.
- Wie controleert of dit advies wordt nageleefd? Wat bij niet-naleving van dit gebruiksadvies?
- c) Wanneer een asbesthoudende laag zich dieper bevindt dan 0,5 m of indien deze laag zich minder diep bevindt en er een volledige vegetatie aanwezig is op een verontreinigde grond, dan is de toegelaten concentratie aan asbest in principe ongelimiteerd.
- Hoe zal er voorkomen worden dat deze gronden toch bewerkt worden (bijv. leggen van nutsleidingen, onderhoud van vegetatie, hoeden van dieren)? Wie is aansprakelijk/verantwoordelijk indien er zich een blootstelling met negatieve gezondheidsgevolgen zal voordoen?

ANTWOORD

op vraag nr. 832 van 16 juni 2017

van **JOHAN DANEN**

1. a) De maaswijdte van de zeef is vergroot om de CMA-procedure conform te maken met de Nederlandse normmethode NEN 5897/2015. De CMA-procedure met maaswijdte van 16 mm was gebaseerd op een vroegere versie van de norm NEN 5897/2005.
 - b) Het aantal grove stukken tussen 16 en 20 mm is afhankelijk van de korrelverdeling van het veldmonster. Bijgevolg is de daling monsterafhankelijk en niet door een algemeen percentage weer te geven. De bepaling van asbest in de fijne fractie (0-20 mm) en de bepaling van asbest in de grove fractie (>20 mm) zullen op identieke wijze gebeuren als vroeger. Voor het opsporen van asbesthoudend materiaal maakt dit geen verschil. De wijziging van de maaswijdte betekent dus geen versoepeling van de norm vermits de bepalingsmethoden ongewijzigd blijven.
 - c) i. De toename van de concentratie aan asbesthoudend materiaal in de fijne fractie wordt bepaald door de korrelverdeling. Bijgevolg is de toename monsterafhankelijk en niet door een algemeen percentage weer te geven. Bij het verkleinen van de monstergrootte van de fijne fractie via spleetverdeler of kwarteren wordt de korrelverdeling van het monster niet gewijzigd.

ii. Er is geen verhouding tussen de potentiële afname aan asbesthoudend materiaal in de grove fractie en de potentiële stijging aan asbesthoudend materiaal in de fijne fractie.
 - d) Door de bijkomende rapportagegegevens bij de monstervoorbehandeling en het gebruik van deze data bij de berekening van het gehalte aan asbest heeft de maaswijdte van de zeef geen invloed op het meetresultaat
2. a) De resultaten van de bodemonderzoeken worden allemaal in de databank van de OVAM opgenomen. De vastgestelde asbestconcentraties bij een bodemonderzoek worden dus ook in de databank teruggevonden.
 - b) Gebruiksadviezen worden door de bodemsaneringsdeskundige geformuleerd. Ze geven informatie over het mogelijke gebruik van een grond maar houden geen directe verplichtingen in zoals dat bij gebruiksbeperkingen het geval is.
 - c) Voor het aanwezige asbest dieper dan 0,5 m zal ook een gebruiksadvies geformuleerd worden, dat in het bodemattest zal worden opgenomen. De Code van goede praktijk voor oriënterend bodemonderzoek, beschrijvend bodemonderzoek en risicoanalyse voor asbestverontreiniging vermeldt daarnaast het volgende: "De toetsingswaarde van 1000 mg/kg ds (gewogen) wordt aanzien als een maximumwaarde in het kader van de humane risico-evaluatie (i.e. het criterium voor gevaarlijk afval). Bij overschrijding van deze waarde wordt gesteld dat er steeds een ernstige bedreiging (EB) uitgaat van de asbestverontreiniging. Wanneer deze asbestverontreiniging aanwezig is onder een permanente niet-asbesthoudende vormgegeven verharding (bv. beton, asfalt, klinker, ...) of onder een leeflaag van minstens 0,5 m is er enkel een potentieel humaan risico. Er is dan immers geen verwaaiing mogelijk waardoor er geen actueel humaan risico aanwezig is. Wanneer

in de toekomst activiteiten en/of bewerkingen plaatsgrijpen die een verstoring van de asbesthoudende laag (kunnen) veroorzaken (i.e. intensief betreden, graafwerken, ...), dan dient op dat moment een aangepaste risicoanalyse uitgevoerd te worden.”.